

Deel 3
Kerncijfers van de actoren mensenhandel en mensensmokkel

INLEIDING

De kerncijfers mensenhandel in dit onderdeel heeft Myria gekregen van de zes actoren die in ons land een rol spelen in mensenhandeldossiers. Voor zover die actoren ook actief zijn rond mensensmokkel, worden ook die kerncijfers weergegeven.

Dit zijn de zes actoren:

1. de politie, met informatie uit de Algemene Nationale Gegevensbank;
2. de Sociale Inspectiediensten;
3. het College van Procureurs-generaal, met informatie over de vervolgingen door de parketten;
4. de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ);
5. PAG-ASA, Payoke en Sürya: de gespecialiseerde centra voor de opvang van slachtoffers;
6. de Dienst Strafrechtelijk Beleid, met informatie over veroordelingen.

Per gegevensbron geven we telkens:
- een omschrijving van de aard en herkomst van de data;
- een voorstelling met een korte commentaar van de data;
- waar gepast: een analyserende nabeschouwing over het data-onderdeel of aanvullende informatie.

Aangezien deze gegevens afkomstig zijn van de actoren zelf, bieden ze een getrouw beeld van hun optreden en de evolutie ervan in de tijd.

Helaas ontbreekt onderlinge afstemming rond deze cijfers tussen de actoren. Dat maakt ze onvoldoende geschikt als basis om het beleid te evalueren en strategische analyses te ondersteunen. Tenslotte vormen die manco's ook een niet te verwaarlozen beperking van de rapportagemogelijkheden ten aanzien van de Europese instellingen.

1. DATA VAN DE POLITIE

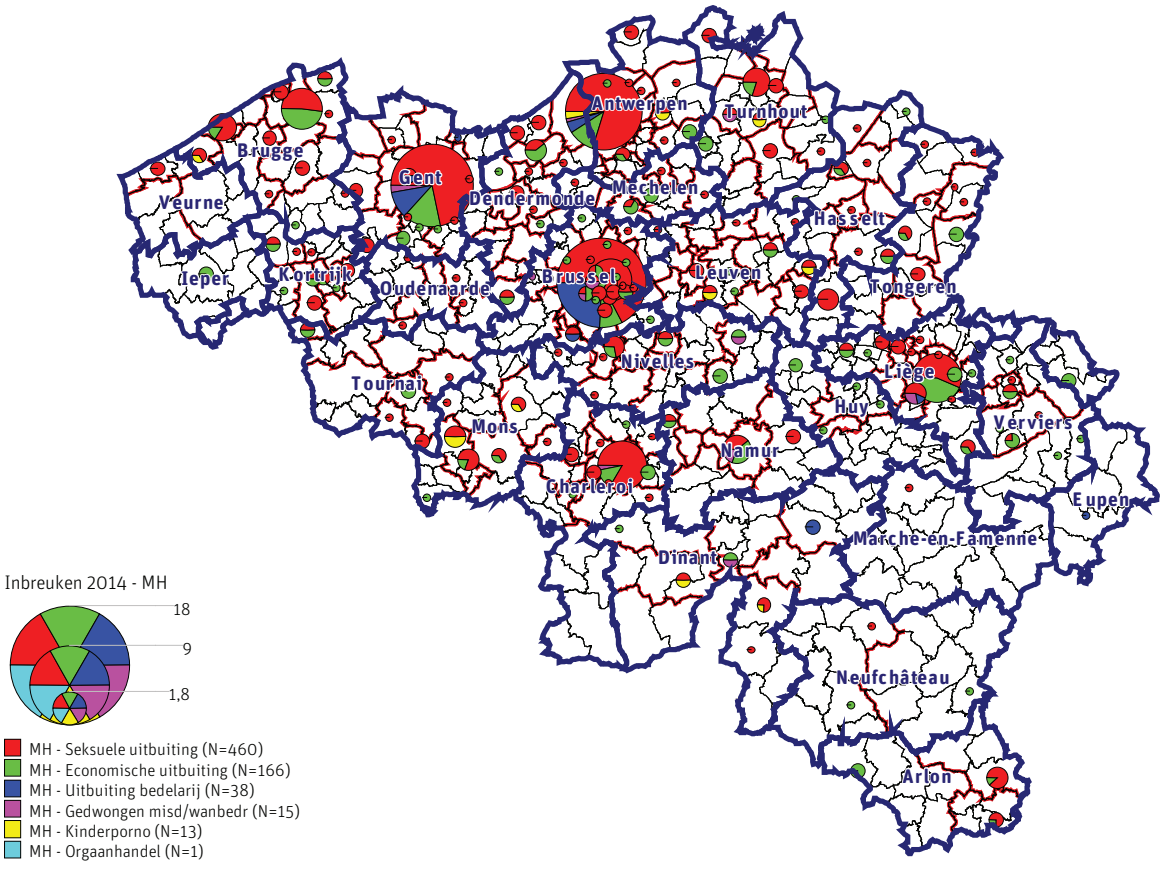
1.1. | Omschrijving

De federale gerechtelijke politie levert informatie aan onder de vorm van kaarten. Die zijn het werk van de strategische analisten van de Directie Bestrijding van de Criminaliteit tegen Personen die zich baseren op gegevens uit de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) van de politie. Het is voor het vierde jaar op rij dat daarbij gebruik is gemaakt van dezelfde syntaxis, waardoor de evolutie van het politie-optreden kan geschetst worden.

1.2. | Data over mensenhandel

1.2.1. | Voorstelling van de data over mensenhandel

Figuur 1. Inbreuken mensenhandel per gemeente en per uitbuitingsvorm (Bron: Algemene Nationale Gegevensbank, Politie)

Tabel 1. Inbreuken mensenhandel per jaartal en per uitbuitingsvorm (Bron: Algemene Nationale Gegevensbank, Politie)

Jaar	Seksuele uitbuiting	Kinderporno-grafie	Economische uitbuiting	Bedelarij	Criminaliteit	Organen-handel	Totaal
2011	481	85	333	47	10	1	**957**
2012	466	51	321	44	13	1	**896**
2013	586	201	273	33	14	1	**1.108**
2014	460	13	166	38	15	1	**693**

Vaststellingen en tendensen

- Seksuele en economische uitbuiting blijven de twee meest verspreide uitbuitingsvormen maar liggen het laagst sinds 2011. Voor seksuele uitbuiting gaat het om 460 vaststellingen, net wat lager nog dan in 2012. Voor economische uitbuiting gaat het zelfs om een halvering sinds 2011;
- Voor bedelarij en het gedwongen plegen van misdrijven, de twee nieuwste uitbuitingsvormen, zijn de cijfers min of meer stabiel. Het gaat opnieuw om een veertigtal feiten van uitbuiting van bedelarij (38) en een minimale stijging (van 14 naar 15) voor het gedwongen plegen van misdrijven;
- Voor organenhandel is er opnieuw maar één feit;
- De 13 vaststellingen die mensenhandel linken aan kinderpornografie vormen een enorme daling ten opzichte van de cijfers van 2013, maar ook nog altijd een sterke daling in vergelijking met 2011 en 2012. In het jaarverslag 2013 *Bruggen Slaan* gingen we in een nabeschouwing op dat uitzonderlijke cijfer van 2013 in;
- Zelfs zonder de feiten kinderpornografie blijft 2014 het jaar met het laagste totaal aantal vaststellingen, sinds men de huidige syntaxis aanhoudt in de ANG.

In tegenstelling tot in 2013 (Dendermonde en Kortrijk toen), zijn er in 2014 geen opmerkelijke lokale cijfers.

1.2.2. | Nabeschouwing

De dalende cijfers inzake economische uitbuiting moeten naast de hiernavolgende evolutie van het aantal processen-verbaal door sociale inspectiediensten gelegd worden én naast de fors gestegen cijfers van de Dienst Vreemdelingenzaken over het aantal slachtoffers die in 2014 in het slachtofferstatuut stapten, voornamelijk in de leeftijdsgroep van 26-30 jaar.

Door het gebrek aan gesystematiseerde en actor-overschrijdende analyse kunnen we dit fenomeen niet duiden en bijvoorbeeld toeschrijven aan de hypothese dat slachtoffers van economische uitbuiting zich vaker zelf hebben aangemeld dan voorheen. Die hypothese kan niet eenvoudig worden getoetst. Het gebrek aan die analysecapaciteit blijft problematisch.

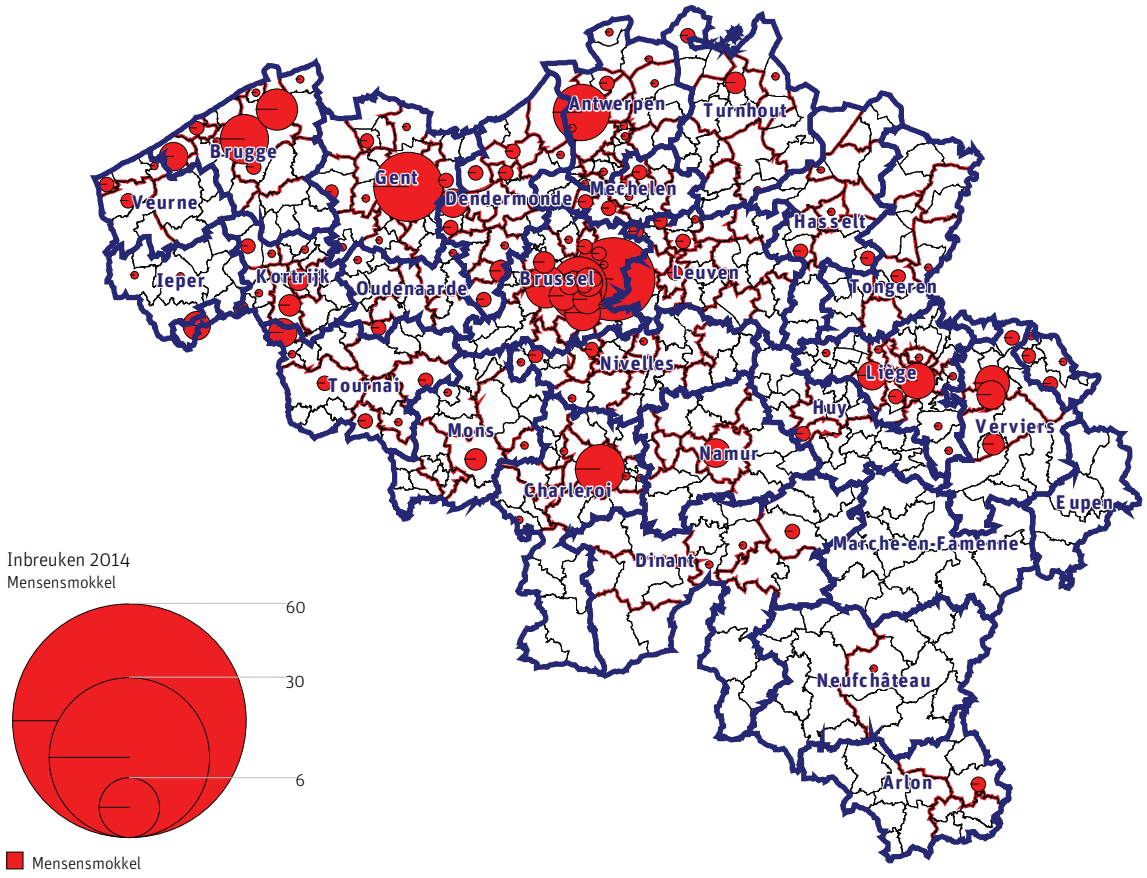
Op de koop toe registreren de arbeidsauditoraten de binnenkomende zaken niet systematisch, waardoor ook dat gegevensluik ontbreekt.

1.3. | Data over mensensmokkel

1.3.1. | Voorstelling van de data over mensensmokkel

De hiernavolgende kaart werkt met slechts één cijfer voor mensensmokkel. Dat omvat niet alleen de inbreuken mensensmokkel, maar ook hulp bij binnenkomst of instandhouding van onwettig verblijf (artikel 77 van de vreemdelingenwet) en zelfs de situaties waarin het illegaal verblijf werd vastgesteld in combinatie met een element van smokkel of uitbuiting ...

Figuur 2. Inbreuken mensensmokkel per gemeente (Bron: Algemene Nationale Gegevensbank, Politie)

Tabel 2. Evolutie van het aantal feiten van mensensmokkel volgens de syntaxis
(Bron: Algemene Nationale Gegevensbank, Politie)

Jaar	Aantal
2011	268
2012	233
2013	597
2014	627

1.3.2. | Nabeschouwing bij de data over mensensmokkel

Ook de cijferevoluties inzake mensensmokkel zijn, net zoals voor mensenhandel, gebaseerd op de ANG-kaarten. Ze geven voornamelijk een beeld van het politie-optreden, maar bieden als zodanig geen kijk op de ontwikkeling van het fenomeen.

Er zijn meer gedetailleerde cijfers voorhanden in verband met de vaststellingen van inbreuken die verband houden met mensensmokkel. Tabel 3 geeft de evolutie van de cijfers voor de laatste drie jaar.

Tabel 3. Evolutie van de vaststellingen van inbreuken die verband houden met mensensmokkel (Bron: Algemene Nationale Gegevensbank, Politie)

Vaststellingen	Jaar		
	2012	2013	2014
# inbreuken Vreemdeling /hulp illegaal verblijf	274	260	194
# inbreuken Mensensmokkel	266	211	207
# onderscheppingen Vreemdelingen in onwettig verblijf	28.011	26.537	24.837

Interessante aanvullingen zijn mogelijk op basis van zeer recente antwoorden op parlementaire vragen inklimmingen op randparkings. De eerste aanvulling biedt cijfers over vaststellingen van inklimmingen, de tweede aanvulling biedt cijfers over vaststellingen naar aanleiding van aanhoudingen bij transitmigratie.

a) Inklimmingen op randparkings, enkele vaststellingen in West-Vlaanderen

De eerste aanvulling is gebaseerd op een parlementaire vraag[464] betreffende inklimmingen op randparkings. Uit dat antwoord, opgemaakt door de Directie van de operaties bestuurlijke politie (DAO) DAO/Mig van de Federale Politie, blijkt dat enkel in het arrondissement West-Vlaanderen de intercepties langs parkings van autosnelwegen worden bijgehouden. Daaruit blijkt dat het aantal vaststellingen met inklimming de laatste zeven jaar vrijwel constant stijgt.

Tabel 4 Intercepties bij inklimmingen door West-Vlaamse politiediensten (Bron, vragen en antwoorden, de Kamer)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Intercepties bij inklimming	111	154	166	246	310	309	367	375

Uit het stijgend aantal intercepties die de West-Vlaamse politiediensten deden van inklimmingen en het landelijk dalende aantal onderscheppingen in totaal, leiden we af dat het intercepterend politie-optreden relatief alsmaar sterker gericht werd op of geconfronteerd werd met het fenomeen van inklimming.

Het antwoord op de parlementaire vraag laat toe in detail te zien in welke maand de vaststellingen gebeurden, door welke politie-eenheid en op het grondgebied van welke gemeente. Maar omdat het tot nog toe bijna steeds onmogelijk bleek vaststellingen te koppelen aan personen, hernemen we hier alleen de gedetailleerde cijfers van de nationaliteiten.

464 Schriftelijke vraag nr. 314 van 21 april 2015, van Volksvertegenwoordiger Renate Hufkens, 2015, DO 2014201502660 voir het Bulletin van schriftelijke vragen en antwoorden, *Parl. St.*, Kamer, QRVA 54/027, 2 juni 2015, pp. 99-100, beschikbaar op: www.dekamers.be/QRVA/pdf/54/54K0027.pdf.

Tabel 5. Nationaliteiten van de personen die geïntercepteerd werden door West-Vlaamse politiediensten (Bron:Vragen en antwoorden, de Kamer)

Nationaliteit	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Iran	10	9	30	49	102	118	141	125	**584**
Syrië		2			7	16	88	76	**189**
Afghanistan	3	48	77	65	96	55	57	64	**465**
Pakistan	1			1		15	3	26	**46**
India	44	37	15		1	4	24	23	**148**
Irak	32	27	21	52	46	25	20	19	**242**
Eritrea	13	22	4	3	24		6	12	**84**
Albanië					2		8	6	**16**
Egypte					3	1	1	6	**11**
Sudan	1			14				5	**20**
Koeweit					3	1	2	4	**10**
Vietnam	2		9	55	6	43	5	2	**122**
Bangladesh		1				2	2	2	**7**
Turkije					8	16	2	1	**27**
Georgië				2				1	**3**
Oekraïne								1	**1**
Tunesië							1	1	**2**
Tsjaad								1	**1**
Onbekend	1		2		1				**4**
Wit-Rusland					2	1			**3**
Somalië							1		**1**
Servië-Montenegro		1							**1**
Palestina	2	7	5	3	7	11			**35**
Nigeria							2		**2**
Marokko			1		1				**2**
Libië						1			**1**
Libanon	1								**1**
Kosovo							2		**2**
Hongarije							1		**1**
Bulgarije							1		**1**
Algerije	1		2	2	1				**6**
TOTAAL	**111**	**154**	**166**	**246**	**310**	**309**	**367**	**375**	**2.038**

b) *Aanhoudingen bij transitmigratie, enkele landelijke vaststellingen*

Ook deze aanvulling is gebaseerd op een parlementaire vraag [465] betreffende inklimmingen op randparkings, maar biedt een antwoord dat veel ruimere informatie biedt, zowel geografisch als in termen van het soort vaststellingen bij transitmigratie.

Tabel 6. Aantallen personen die aangehouden werden naar aanleiding van transitmigratie, landelijk (Bron: Vragen en antwoorden, de Kamer)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (jan-april)
Oost-Vlaanderen	201	145	199	158	283	66
West-Vlaanderen	1.922	1.337	1.305	920	984	233
Antwerpen	32	57	60	47	59	46
Brussel	96	49	138	144	370	106
Vlaams-Brabant	20	18	41	14	41	14
Limburg	-	-	-	4	-	-
Namen	12	6	13	6	9	6
Luik	4	5	25	12	81	25
Luxemburg	13	6	13	4	15	4
Henegouwen	3	12	39	20	44	7
Waals-Brabant	0	0	0	0	5	0
Totaal	**2.373**	**1.635**	**1.833**	**1.329**	**1.891**	**515**

Het gaat om aantallen personen die zijn aangehouden naar aanleiding van transitmigratie, onder meer bij inklimming in vrachtwagens op randparkings, aantreffing op de parking of de omgeving, aantreffen tijdens acties gericht op transitmigratie.

465 Vraag nr. 116 van Volksvertegenwoordiger Renate Hufkens, van 21 april 2015, DO 2014201502661. Zie het Bulletin van schriftelijke vragen en antwoorden, *Parl. St.*, Kamer, QRVA 54/026, 26 mei 2015, pp. 192-195, beschikbaar via www.dekamer.be/QRVA/pdf/54/54K0026.pdf.

Tabel 7. Nationaliteiten van de personen die in België aangehouden werden naar aanleiding van transitmigratie (Bron, vragen en antwoorden, de Kamer)

Nationaliteit	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (jan-april)
Afghanistan	201	164	255	157	167	72
Albanië	8	53	105	151	155	78
Algerije	678	508	490	159	113	35
Angola	1	0	0	0		0
Armenië		0	0	0		0
Bangladesh	2	21	7	6		2
Bosnië		0	0	0		0
Bouthan		0	0	0		0
Bulgarije		0	0	0		0
Burkina Faso		0	0	0		0
Kameroen		0	2	0		0
China	6	1	4	0	4	5
Colombia			3	0		0
DR Congo	1	0	0	0		0
Egypte	2	20	4	6	9	1
Eritrea	34	52	49	89	236	18
Ethiopië	1	0	1	0	5	0
Georgië	2	0	1	0	1	0
Ghana		0	0	0		0
India	429	138	94	191	94	3
Onbepaald	11	4	8	10	9	2
Indonesië		4	0	0		0
Irak	181	70	58	30	37	41
Iran	235	267	302	229	290	73
Kosovo		0	1	4	4	3
Koeweit		14	5	5	23	3
Libanon	2	0	0	0	3	0
Liberia	1	0	0	0	0	0
Libië	8	18	10	10	10	0
Macedonië		0	0	0		0
Mali	2	2	0	0		0
Marokko	96	74	71	74	121	36
Mauritanië	4	2	1	0		0
Moldavië	3	0	0	0		0
Mongolië		0	0	0		0
Myanmar			1	1		0
Nepal		0	3	0		0
Nigeria		0	0	1		0
Pakistan	4	9	76	22	42	13
Palestina	204	78	48	15	11	3
Roemenië		0	0	0		0
Rusland		1	0	0		0
Servië		0	2	0		0
Somalië	15	24	0	6	8	2
Soedan	33	2	4	11	17	9
Sri Lanka	3	0	15	1	4	0
Syrië	2	13	74	123	483	99
Tanzania		4	2	0		0
Tunisië	44	43	21	8	23	2
Turkmenistan			1	0		0
Turkije		7	16	10	9	2
Ukraïne		0	4	1		0
Vietnam	160	42	95	9	13	13
Yemen		0	0	0		0
TOTAAL	2373	1635	1833	1329	1891	515

Tabel 8. Aantal beslissingen van de DVZ als reactie op de administratieve verslagen van de politie naar aanleiding van inklimming op randparkings (Bron: Vragen en antwoorden, de Kamer)

Jaar	Laten beschikken	BGV	Opsluiting
2010	1.212	844	317
2011	65	1.101	115
2012	64	1.377	106
2013	114	939	109
2014	249	1.240	130
2015 (jan-april)	54	162	58

Tabel 8 geeft het aantal door de DVZ genomen beslissingen (laten beschikken, bevel om het grondgebied te verlaten en vasthoudingen met het oog op verwijdering van het grondgebied) als reactie op de administratieve verslagen van de politie ontvangen naar aanleiding van inklimming op randparkings. Daarbij bestaat echter geen link tussen de gegevens van de arrestaties en die van de verwijderingen. Opvallend is dat globaal ongeveer één op de tien beslissingen leidt tot een opsluiting.

2. DATA VAN DE SOCIALE INSPECTIE-DIENSTEN

2.1. | Omschrijving

Controleacties gebeuren in het kader van de col 01/07, de ministeriële richtlijn van 14 december 2006 inzake het opsporings- en vervolgingsbeleid betreffende mensenhandel, en worden doorgaans gevoerd door de Sociale Inspectie van de FOD Sociale Zekerheid en de politiediensten (Federale Politie of Lokale Politie) en soms ook door de Dienst Toezicht Sociale Wetten van de FOD Werk (TSW) in bepaalde sectoren (exotische restaurants, schoonmaakbedrijven, land- en tuinbouwbedrijven, confectieateliers, prostitutie)[466]. De controles zijn soms ook gericht op bepaalde plaatsen waar mensen worden tewerkgesteld (bouwplaatsen, schroothandel, bosbedrijven, marktplaatsen ...) waar de politie- of inspectiediensten informatie hebben gekregen over potentiële exploitatie (informatie van de arbeidsauditeur bijvoorbeeld).

De basis voor de data van de Sociale Inspectie is een cijferdocument met gegevens volgens vijf parameters: de landen waaruit de slachtoffers afkomstig zijn, de economische sectoren, de types van inbreuken, het aantal inbreuken en het aantal werknemers voor wie overtredingen zijn vastgesteld.

Die gegevens zijn het resultaat van de statistische verwerking van alle processen-verbaal: enerzijds pro justitia's verzonden aan de procureur des Konings en/of aan de arbeidsauditeur, anderzijds de strafrapporten gericht aan de arbeidsauditeur, aan de procureur of aan de onderzoeksrechter wanneer het onderzoek op verzoek van die laatste is gebeurd.

2.2. | Voorstelling van de data over mensenhandel

Tabel 9. Processen-verbaal voor inbreuken mensenhandel met het oog op economische uitbuiting (Bron: SI, berekeningen Stéphane Leo SI)

	2010	2011	2012	2013	2014
Processen verbaal	34	33	38	29	37
Aantallen werknemers	120	46	123	69	48

In 2014 stelde de Sociale Inspectie 37 processen-verbaal op met vaststellingen van inbreuken mensenhandel met het oog op economische uitbuiting.[467] De statistische gegevens bieden geen informatie over het geslacht of de leeftijd van de slachtoffers, maar wel over hun nationaliteit en de sector waarin ze aan het werk waren. [468]

466 Zie: *Jaarverslag 2010, Toezicht Sociale Wetten*, hoofdstuk 8. De strijd tegen de Mensenhandel, www.werk.belgie.be.

467 37 processen-verbaal, waarvan 4 Pro justitia's, betreffende 5 werknemers en 33 strafrapporten, betreffende 43 werknemers.

468 NACE-BEL, Activiteitennomenclatuur, www.economie.fgov.be/nl/binaries/NL-NACE-BEL%202008%20met%20toelichtingen_tcm325-65642.pdf.

Tabel 10. Processen-verbaal mensenhandel 2014 (n = 37) volgens de economische sectoren waarop ze betrekking hebben, het aantal werknemers en de belangrijkste nationaliteiten van de werknemers (Bron: SI, berekeningen Stéphane Leo en Federaal Migratiecentrum)

Economische sector	Processen verbaal	Werknemers	Belangrijkste nationaliteiten werknemers ≥ 2
Kleinhandel	9	7	Marokko 5
Horeca	8	11	Egypte 5
Bouwnijverheid	7	9	Bulgarije/ China/Marokko/ Roemenië 2
Huishoudelijk werk	4	4	
Garages	2	2	
Groothandel	2	3	Marokko 3
Houtvesterij	1	8	Roemenië 8
Schoonmaak	1	1	
Andere	3	3	
Totaal	**37**	**48**	

Vaststellingen en tendensen

Opvallend zijn de negen processen-verbaal die de kleinhandel betreffen en het feit dat daarbij maar zeven werknemers zijn geregistreerd. Volgens de Sociale Inspectie gaat het wellicht om gevallen van verhindering van toezicht. In die gevallen wordt wel een pro justitia of een strafrapport opgesteld, maar kan men niet aangeven hoeveel werknemers slachtoffer waren.

Tabel 11. Werknemers ten aanzien waarvan mensenhandel werd vastgesteld in 2014 (n = 48), nationaliteiten en de belangrijkste sectoren van uitbuiting (Bron: SI, berekeningen Stéphane Leo en Federaal Migratiecentrum)

Nationaliteit	Werknemers	Sector van uitbuiting
Marokko	15	Kleinhandel 5 / Groothandel 3 / Bouw 2 / Horeca 2
Roemenië	12	Houtvesterij 8 / Bouw 2 / Horeca 2
Egypte	6	Horeca 5
Bulgarije	3	Bouw 2
China	2	Bouw 2
Algerije	1	
Saoudi-Arabië	1	
Armenië	1	
Bangladesh	1	
Benin	1	
Birma	1	
Kameroen	1	
Ghana	1	
Togo	1	

Vaststellingen en tendensen

In vergelijking met 2013 valt op dat het aantal sectoren waarbinnen vaststellingen mensenhandel gebeurden door de Sociale Inspectie is verminderd.

Bij de nationaliteiten wordt de tendens van de laatste jaren bevestigd: Marokkanen (15) en Roemenen (12) zijn opnieuw de twee belangrijkste nationaliteiten van de werknemers.

Nog in vergelijking met 2013, toen er 27 werknemers getroffen waren, ligt het aantal Roemeense werknemers fors lager (in 2013 was er één dossier in de vleesverwerkende nijverheidsector waarbij 17 werknemers betrokken waren). Toch is er ook nu opnieuw één proces-verbaal goed voor heel wat werknemers: het betreft acht Roemenen die slachtoffer werden van mensenhandel in de houtvesterij. De feiten vonden plaats in Wallonië, één slachtoffer bevindt zich in het slachtofferstatuut.

Ook de zes Egyptenaren vallen op en het feit dat vijf van hen in de horeca werden aangetroffen.

2.3. | Data van de Dienst Toezicht Sociale Wetten

Volgens de Dienst Toezicht Sociale Wetten gebeurden er geen vaststellingen mensenhandel in 2014.

2.4. | Nabeschouwing

Myria wil nogmaals de meerwaarde beklemtonen van een gezamenlijke rapportage, door álle Sociale Inspectiediensten, met focus op mensenhandel. Zeker zolang de arbeidsauditoraten de vervolgingen inzake mensenhandel niet systematisch registreren, is het onmogelijk om aan de hand van statistische informatie de evolutie te tonen van de aanpak van mensenhandel met economische uitbuiting als doel.

Het verdient ook aanbeveling dat de Sociale Inspectiediensten het geslacht en de leeftijdscategorie registreren van de slachtoffers/werknemers.

Het ontbreken van – gerapporteerde – vaststellingen mensenhandel door TSW doet wel vragen rijzen. TSW is bevoegd voor relatie werkgever en werknemer en is dus de inspectiedienst die de naleving van de sanctierichtlijn nakijkt. Bij die vaststellingen kunnen met name ook zaken van mensenhandel aan het licht gebracht worden.

3. DATA VAN DE PARKETTEN

3.1. | Omschrijving

De hiernavolgende gegevens zijn afkomstig van de statistische analisten van het College van Procureurs-generaal. Ze zijn een weergave van de informatie die op 10 januari 2015 bekend was over de zaken die in de loop van 2013 zijn binnengekomen bij de correctionele parketten.

Die gegevens hebben twee klassieke 'intrinsieke' beperkingen: het betreft uitsluitend zaken ten laste van meerderjarigen enerzijds en de gegevens van het parket van Eupen ontbreken anderzijds. Aan dat laatste komt volgend jaar verandering: op 1 april 2014 trad het nieuwe gerechtelijke landschap in werking, waardoor de voorstelling van de cijfers dit jaar voor de laatste keer gebeurt conform de oude gerechtelijke indeling in 28 gerechtelijke arrondissementen (en waarbij het parket van Eupen dus niet deelneemt aan de registratie).

Een belangrijker manco zijn de dossiers die door de arbeidsauditeurs worden afgehandeld. Hoewel de arbeidsauditoraten kunnen registreren in het REA/TPI-systeem, dat de basis vormt voor die datacollectie, gebeurt dat niet systematisch. Daarom ontbreken in de tabellen hierna de gegevens over zaken die zijn binnengekomen bij de auditoraten. Deze structurele onderrapportage is een belangrijke tekortkoming.

3.2. | Voorstelling van de data over mensenhandel

Tabel 12. Binnenkomende zaken bij de Parketten in 2010, 2011, 2012, 2013 en 2014, voor zaken mensenhandel, volgens ressort en uitbuitingsfinaliteit (Bron: College van procureurs-generaal, statistisch analisten)

MENSENHANDEL		37L: Seksuele uitbuiting (art. 33*quinquies* §1, 1°)	29E: Uitbuiting van de bedelarij (art. 433*quinquies* §1, 2°)	55D: Uitbuiting van werk (art. 433*quinquies* §1, 3°)	55E: Illegale wegname organen (art. 433*quinquies* §1, 4°)	55F: Doen plegen van misdrijven (art. 433*quinquies* §1,5°)	Totaal
ANTWERPEN	2010	49	0	31	0	2	**82**
	2011	31	2	41	0	3	**77**
	2012	27	0	28	0	4	**59**
	2013	26	1	38	0	2	**67**
	2014	26	2	26	1	1	**56**
BRUSSEL	2010	76	2	21	1	2	**102**
	2011	99	5	30	1	1	**136**
	2012	111	4	46	0	3	**164**
	2013	116	5	35	1	14	**171**
	2014	26	3	25	0	7	**61**
GENT	2010	29	1	39	0	4	**73**
	2011	15	1	42	0	0	**58**
	2012	28	1	35	0	3	**67**
	2013	22	2	52	0	6	**82**
	2014	38	3	30	0	1	**72**
LUIK	2010	17	2	22	0	10	**51**
	2011	21	0	25	0	4	**50**
	2012	16	2	32	1	2	**53**
	2013	22	4	43	0	15	**84**
	2014	14	6	25	0	7	**52**
BERGEN	2010	4	0	23	0	1	**28**
	2011	4	0	27	0	5	**36**
	2012	5	0	22	0	5	**32**
	2013	9	0	16	0	1	**26**
	2014	6	0	9	0	0	**15**
FEDERAAL PARKET	2010	0	0	0	0	1	**1**
	2011	0	0	0	0	1	**1**
	2012	3	0	1	1	1	**6**
	2013	1	0	0	0	1	**2**
	2014	1	0	0	0	1	**2**
TOTAAL	2010	175	5	136	1	20	**337**
	2011	170	8	165	1	14	**358**
	2012	190	7	164	2	18	**381**
	2013	196	12	184	1	39	**432**
	2014	111	14	115	1	17	**258**

Vaststellingen en tendensen

- 258 binnengekomen zaken is het laagste cijfer sinds 2008 en een vermindering met 40% sinds vorig jaar;
- De daling met 174 dossiers wordt voor 64% gerealiseerd in het ressort Brussel. Die spectaculaire daling is grotendeels te wijten aan het lage cijfer van zaken van seksuele uitbuiting (we moeten al tot 2008 teruggaan om nog zo'n laag cijfer aan te treffen);
- Het ressort Gent zet zich door als koploper zaken mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting én zaken mensenhandel met het oog op economische uitbuiting;
- Binnen het ressort Gent, start het arrondissement Brugge de meeste dossiers mensenhandel op (27): drie meer dan in het arrondissement Gent zelf (24).

Opnieuw kan gerapporteerd worden over de voortgang en seponering van zaken mensenhandel. Er kan nu wel een eerste beeld geboden worden, volgens de stand van zaken op 10 januari 2015.

Tabel 13. Aantal seponeringen per 10 januari 2015 van zaken uit 2014 (Bron: College van procureurs-generaal, statistisch analisten)

Uitbuitings-finaliteit	Oppor-tuniteit	Technisch	Andere	Totaal
Mensenhandel met oogmerk seksuele uitbuiting	5	23	2	**30**
Mensenhandel met oogmerk uitbuiting van de bedelarij	2	3	0	**5**
Mensenhandel met oogmerk uitbuiting van werk	5	13	0	**15**
Mensenhandel met het oog op wegname van organen	0	1	0	**1**
Mensenhandel met oogmerk doen plegen van misdrijven	2	4	0	**6**

Onder technische redenen wordt onder meer begrepen 'onvoldoende bewijs', 'ongeïdentificeerde dader' of 'geen strafbare handeling'. Opportuniteitsredenen kunnen aangevoerd worden omdat er andere prioriteiten waren, omdat een onwettige toestand intussen werd geregulariseerd of omdat de gevolgen van de strafvervolging niet opwogen tegen de maatschappelijke verstoring.

3.3. | Nabeschouwing

We stellen vast dat nog nooit zo weinig zaken binnenkwamen bij de parketten als in 2014, terwijl het aantal slachtoffers die in diezelfde periode in het statuut stapten steeg. Vooral de daling in Brussel voor binnengekomen zaken mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting verdient bijzondere aandacht.

3.4. | Voorstelling van de data over mensensmokkel

Tabel 14. Binnenkomende zaken bij de Parketten in 2010, 2012 en 2014, voor zaken mensensmokkel en andere inbreuken, volgens ressort (Bron: College van procureurs-generaal, statistisch analisten)

MENSENSMOKKEL		55G (art. 77bis, 77ter, 77quater en 77*quinquies* Vreemdelingenwet)
ANTWERPEN	2010	21
	2012	36
	2014	18
BRUSSEL	2010	61
	2012	138
	2014	114
GENT	2010	228
	2012	129
	2014	177
LUIK	2010	13
	2012	13
	2014	5
BERGEN	2010	2
	2012	3
	2014	3
FEDERAAL PARKET	2010	0
	2012	4
	2014	0
TOTAAL	2010	325
	2012	323
	2014	317

Vaststellingen en tendensen

- het aantal binnengekomen zaken blijft relatief stabiel inzake mensensmokkel. Dat is deels door de vergelijkingspunten met 2010 en 2012. In 2011 (515) en 2008 (462) kwamen immers beduidend meer zaken binnen;
- Het ressort Gent staat afgetekend op kop voor de binnenkomende zaken mensensmokkel. Alleen in 2011 liet Gent eenmalig minder zaken mensensmokkel optekenen dan Brussel.
- Zie voor de achtergrond hierbij punt 1 over politionele data en de nabeschouwing daarbij.

4. DATA VAN DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN

4.1. | Omschrijving van het data-onderdeel

De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) rapporteerde in het verleden in zijn activiteitenverslagen vrij uitgebreid over het optreden van zijn cel Minderjarigen/Slachtoffers van Mensenhandel (MINTEH). Die rapportage werd in 2015 ingrijpend ingeperkt. Vandaar dat de cel nu een specifieke rapportage voor Myria heeft opgesteld, voor de opmaak van het cijferonderdeel in dit jaarverslag.

In dit dataonderdeel bekijken we eerst de informatie over de slachtoffers mensenhandel en mensensmokkel die in 2014 voor het eerst een document ontvingen. Vervolgens belichten we het totaal aantal verblijfsdocumenten dat in 2014 voor alle slachtoffers in procedure is afgeven. Wanneer er verzwarende omstandigheden zijn, kunnen ook slachtoffers mensensmokkel een verblijfsdocument ontvangen.

In een apart data-onderdeel belichten we de verblijfspositie van de slachtoffers die in 2008 in het statuut stapten.

4.2. | Voorstelling van de cijfers inzake slachtoffers mensenhandel

Tabel 15. Slachtoffers mensenhandel die in 2014 voor het eerst een verblijfsdocument ontvingen (Bron: Dienst Vreemdelingenzaken, Cel MINTEH, Lionel Brackman)

Jaar	Aantal
2009	107
2010	123
2011	129
2012	127
2013	116
2014	138

De cijfers van 2014 tonen het hoogste aantal slachtoffers mensenhandel van de laatste zes jaar. Onder 4.3. vindt u ook het cijfer voor slachtoffers van mensensmokkel die een verblijfsdocument ontvingen.

Vaststellingen en tendensen

- Sinds 2011 (15) neemt het aantal minderjarige slachtoffers van mensenhandel constant af;
- Het aantal mannen dat in het slachtofferstatuut stapte, lag nog nooit zo hoog, zowel in absolute cijfers (84) als procentueel (61%);
- De forse stijging van het aantal slachtoffers mensenhandel is bijna volledig toe te schrijven aan de toename van economische uitbuiting in de leeftijdsgroep 26-30;
- Het relatief aandeel van nieuwe slachtoffers van seksuele uitbuiting stijgt opnieuw, nadat 2013 het hoogste relatieve aandeel slachtoffers van economische uitbuiting ooit had laten zien;

Tabel 16. Slachtoffers mensenhandel die in 2014 een eerste verblijfsdocument ontvingen, volgens geslacht, leeftijd en uitbuitingsvorm (Bron: Dienst Vreemdelingenzaken, Cel MINTEH, Lionel Brackman)

Leeftijd	Seksuele uitbuiting			Economische uitbuiting			Andere uitbuitingsvormen			Totaal		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
-18	9	4	1	2	0	1	0	0	3	**11**	**4**	**3**
18-25	31	15	19	9	19	18	1	0	1	**41**	**34**	**37**
26-30	6	8	12	11	13	26	2	0	0	**19**	**21**	**38**
30	6	10	11	43	47	41	2	0	5	**51**	**57**	**52**
Totaal	**52**	**37**	**43**	**65**	**79**	**86**	**5**	**0**	**9**	**122**	**116**	**138**
Mannen	***5***	***1***	***5***	***55***	***67***	***74***	***4***	***0***	***5***	***64***	***68***	***84***
Vrouwen	***47***	***36***	***38***	***10***	***12***	***12***	***1***	***0***	***4***	***58***	***48***	***54***

Tabel 17. Slachtoffers mensenhandel die in 2014 een eerste verblijfsdocument ontvingen, volgens nationaliteit en uitbuitingsvorm

(Bron: Dienst Vreemdelingenzaken, Cel MINTEH, Lionel Brackman)

Nationalité	Seksuele uitbuiting	Economische uitbuiting	Andere	Totaal
Roemenië	9	22	8	**39**
Marokko	3	9	0	**12**
Bulgarije	4	5	0	**9**
Albanië	6	0	0	**6**
Algerije	1	5	0	**6**
Benin	0	6	0	**6**
Nigeria	4	2	0	**6**
Brazilië	2	3	0	**5**
Servië	0	5	0	**5**
China	2	2	0	**4**
India	1	3	0	**4**
Oekraine	3	1	0	**4**

Vaststellingen en tendensen

- Marokko en Roemenië waren in 2014 samen goed voor meer dan 50 slachtoffers. Ook in 2012 en 2013 waren ze al de belangrijkste herkomstlanden, met telkens meer dan 40 slachtoffers;
- Het aantal Roemeense slachtoffers is enorm hoog: nog nooit lag het aantal slachtoffers afkomstig uit één land zo hoog als de Roemenen in 2014;
- De acht Roemeense slachtoffers van andere uitbuitingsvormen zijn allen slachtoffer van uitbuiting van bedelarij;
- Met 54 slachtoffers maken EU-burgers net geen 40% uit van de nieuwe slachtoffers.
- Benin komt voor het eerst voor als herkomstland met meer dan vijf slachtoffers;

Tabel 18. Verblijfsdocumenten afgeleverd in 2011, 2012, 2013 en 2014 (Bron: DVZ)

	2011		2012		2013		2014		Totaal			
									2011	2012	2013	2014
	M	V	M	V	M	V	M	V	M&V	M&V	M&V	M&V
BGV 45 dagen (MH)	20	10	18	18	18	12	22	11	**30**	**36**	**30**	**33**
Immatriculatie-attest (IA)	73	47	70	73	69	48	86	53	**120**	**143**	**117**	**139**
Verlenging IA	1	11	4	8	8	7	6	5	**12**	**12**	**15**	**11**
Tijdelijk BIVR (MH)	45	27	61	45	62	38	57	28	**72**	**106**	**100**	**85**
Verlenging BIVR (MH)	282	180	285	158	293	168	300	150	**462**	**441**	**461**	**450**
Onbeperkt BIVR (MH)	31	20	15	20	25	21	16	17	**51**	**35**	**46**	**33**
Tijdelijk BIVR (Humanitair)	0	1	2	2	1	1	1	1	**1**	**4**	**2**	**2**
Verlenging BIVR (Humanitair)	14	33	17	34	10	21	14	17	**47**	**51**	**31**	**31**
Onbeperkt BIVR (Humanitair)	5	6	7	4	14	12	10	12	**11**	**11**	**26**	**22**
Bijlage 13 (BGV)	3	4	3	4	7	4	5	9	**7**	**7**	**11**	**14**
Verlenging Bijlage 13	0	1	0	0	0	0	0	0	**1**	**0**	**0**	**0**
Totaal	**474**	**340**	**482**	**366**	**507**	**332**	**517**	**303**	**814**	**848**	**839**	**820**

Deze tabel is voorlopig het enige overzicht om een indicatie te geven van het aantal personen die zich in het statuut mensenhandel bevinden. Een bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister (BIVR), dat tijdelijk is en/of verlengd wordt, is steeds een BIVR voor een periode van zes maanden. Normaal ontvangen slachtoffers er dus twee per jaar zolang ze in het statuut zitten. De 450 verlengingen van een BIVR (MH), betreffen dus ongeveer 225 individuele slachtoffers.

Vaststellingen en tendensen

- De 820 beslissingen tot afgifte of verlenging van een verblijfstitel hebben zowel betrekking op de nieuwe slachtoffers van 2014, als die van vóór 2014, die zich in een fase van het statuut bevinden en tegenover wie één of meerdere beslissingen zijn genomen.
- Nog nooit lag het aandeel van de mannen zo hoog, met 63% van de verblijfsbeslissingen;
- Het aantal machtigingen tot verblijf voor onbepaalde duur, om humanitaire redenen, ligt opmerkelijk hoger dan de vorige jaren.
- Het aantal 'instapdocumenten' (bevelen om het grondgebied binnen de 45 dagen te verlaten en immatriculatieattesten) is terug toegenomen na de terugval in 2013.

4.3. | Voorstelling van de cijfers inzake slachtoffers mensensmokkel

Ook mensen die het slachtoffer zijn van mensensmokkel met verzwarende omstandigheden kunnen een beroep doen op het slachtofferstatuut. Voor deze slachtoffers zal alleen een verblijfstitel worden afgeleverd wanneer er bijvoorbeeld geweld is gebruikt of wanneer ze minderjarig zijn.

Tabel 19. Slachtoffers mensensmokkel onder verzwarende omstadigheden die in 2014 een eerste verblijfsdocument ontvingen (Bron: Cel MINTEH, Lionel Brackman)

Jaar	Aantal
2009	17
2010	14
2011	20
2012	30
2013	13
2014	18

Het gaat om achttien slachtoffers in 2014 waarvan de helft van het mannelijke en de andere helft van vrouwelijke geslacht. Vijf van hen waren minderjarig, drie jongens en twee meisjes.

Dit zijn de voornaamste nationaliteiten:

- 4 uit Iran
- 3 uit Afghanistan
- 3 uit Pakistan
- 2 uit China en 2 waarvan de nationaliteit niet bepaald is
- 1 uit Congo (DR), 1 uit Ghana, 1 uit Ivoorkust, 1 uit Somalië

4.4. | Slachtoffers van 2008

Myria vroeg aan de cel MINTEH om na te gaan wat er verblijfsadministratief geworden is van de 171 slachtoffers mensenhandel en mensensmokkel voor wie de DVZ in 2008 een eerste verblijfsdocument afleverde.

Tabel 20. Kenmerken, per 31 december 2008, van de slachtoffers mensenhandel voor wie in 2007 een eerste document is afgeleverd (Bron: DVZ, berekeningen Lionel Brackman, cel MINTEH)

Leeftijd	Seksuele uitbuiting	Economische uitbuiting	Uitbuiting bedelarij	Andere	Smokkel	Totaal
< 18	3	2	0	0	1	**6**
18-25	17	20	1	3	9	**50**
26-30	13	27	0	5	5	**50**
> 30	5	52	0	2	6	**65**
Totaal	**38**	**101**	**1**	**10**	**21**	**171**
Vrouwen	***35***	***40***	***0***	***9***	***5***	***89***
Mannen	***3***	***61***	***1***	***1***	***16***	***82***

Tabel 21. Administratieve situatie op 30 april 2015 van de 171 slachtoffers mensenhandel voor wie in 2008 een eerste verblijfsdocument is afgeleverd (Bron: DVZ, berekeningen Lionel Brackman, cel MINTEH [469])

	M	V	Totaal
Immatriculatieattest (Gezinshereniging)	0	1	**2**
Kaart A / Tijdelijk verblijf (Mensenhandelprocedure)	2	5	**7**
Kaart A / Tijdelijk verblijf (Regularisatieprocedure)	1	1	**2**
Kaart A / Tijdelijk verblijf (Gezinshereniging)	1	1	**2**
Kaart B / Definitief verblijf (Mensenhandelprocedure)	28	18	**46**
Kaart B / Definitief verblijf (Regularisatieprocedure)	7	9	**16**
Kaart B / Definitief verblijf (Asielprocedure)	1	0	**1**
Kaart E / Vestiging als EU-werknemer	2	3	**5**
Kaart F / Onbeperkte voorwaardelijk verblijf gezinshereniging	3	6	**9**
Identiteitskaart van Belg	8	6	**14**
TOTAAL WETTIG VERBLIJVENDEN	**53**	**50**	**103**
Geen elementen teruggevonden in het Rijksregister			**49**
Terugkeer			**17**
Repatriëring			**1**
Overlijden			**1**
TOTAAL NIET LANGER WETTIG VERBLIJVENDEN	**29**	**39**	**68**
TOTAAL	**82**	**89**	**171**

469 De kaarten in de linkerkolom van deze tabel zijn de elektronische identiteitskaarten A tot en met F. Zie: https://dofi.ibz.be/sites/dvzoe/NL/Pages/Elektronischevreemdelingenkaarten.aspx.

Vaststellingen en tendensen

Van de slachtoffers mensenhandel die in 2008 in het statuut stapten, verblijven midden 2015 nog 3 op de 5 personen wettig op het grondgebied, een meerderheid van hen met een verblijfsvergunning voor onbepaalde duur. Als we zien wat het aandeel is van de slachtoffers van mensenhandel met het oog op economische uitbuiting in de populatie van 2008 (101 slachtoffers, goed voor 59%), dan valt op dat zij in 2015 relatief vaker een wettig verblijf hebben behouden dan andere slachtoffers. Twee op de drie slachtoffers van mensenhandel met het oog op economische uitbuiting heeft zeven jaar later nog een wettig verblijf.

De slachtoffers van mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting van 2008 hebben zeven jaar later in minder dan de helft van de gevallen een wettige verblijfsstatus behouden of bekomen. Van 49 personen, van de personen die niet langer in het rijksregister zijn ingeschreven, verkeert de DVZ volstrekt in het ongewisse.

De opvallendste vaststelling voor de slachtoffers van 2008 blijkt uit de volgende tabel. In maar liefst 90 van de 171 gevallen werd de procedure beëindigd alvorens een verblijfsvergunning in België was verzekerd.

Tabel 22. Redenen voor de stopzetting van de procedure mensenhandel voor de slachtoffers van 2008 (Bron: DVZ, berekeningen Lionel Brackman, cel MINTEH)

Uitbuitings-finaliteit	Parket	Centrum	Terugkeer/ overlijden/....	Totaal
Seksuele uitbuiting	14	8	6	**28**
Economische uitbuiting	19	7	17	**43**
Bedelarij	0	0	1	**1**
Andere	3	3	1	**7**
Mensen-smokkel	8	1	2	**11**
Totaal	**44**	**19**	**27**	**90**

Bij stopzettingen door het parket, meldt het parket de DVZ dat het de persoon niet langer beschouwt als een slachtoffer mensenhandel. Bij stopzettingen door een centrum, meldt een van de gespecialiseerde centra de DVZ de stopzetting van de begeleiding, bijvoorbeeld wegens terugkeer, niet-naleving van de begeleidingsvoorwaarden, verdwijning ...

Lang niet alle stopzettingen hebben ertoe geleid dat deze personen het land verlieten. Zoals blijkt uit tabel 21 ontving een belangrijke fractie een verblijfsstatus op andere gronden.

4.5. | Bijkomende Informatie: Stilstaan bij cijfers over minderjarige slachtoffers mensenhandel

Tabel 23. Minderjarige slachtoffers mensenhandel en mensensmokkel, volgens leeftijd, uitbuitingsvorm en naargelang ze begeleid zijn of niet (Bron: DVZ, berekeningen Lionel Brackman, cel MINTEH)

Uitbuitings-finaliteit / situatie	<14 jaar	15 jaar	16 jaar	Totaal
Economisch				**1**
niet begeleid		1		
Bedelarij				**2**
begeleid	1			
niet begeleid			1	
Prostitutie				**1**
begeleid	1			
Andere				**1**
niet begeleid			1	
Smokkel				**5**
begeleid	4			
niet begeleid			1	
Totaal	**6**	**1**	**3**	**10**

Tabel 24. Minderjarige niet-begeleide slachtoffers mensenhandel en mensensmokkel, volgens uitbuitingsfinaliteit, leeftijd en nationaliteit (Bron: DVZ, berekeningen Lionel Brackman, cel MINTEH)

Nationalité / finalité d'exploitation	V		M	TOTAAL
	15 jaar	16 jaar	16 jaar	
China				
Smokkel			1	**1**
Congo (DR)				
Economische uitbuiting	1			**1**
Kroatië				
Diverse		1		**1**
Roemanië				
Bedelarij		1		**1**
Totaal	**1**	**2**	**1**	**4**

De jonge Roemeen keerde inmiddels vrijwillig terug, de drie andere niet-begeleide minderjarige slachtoffers bevonden zich in mei 2015 nog in het statuut.

5. DATA VAN DE GESPECIALISEERDE CENTRA VOOR SLACHTOFFERS

5.1. | Omschrijving

We rapporteren hier de cijfers van de slachtoffers voor wie de gespecialiseerde centra in de loop van 2014 een eerste begeleiding hebben opgestart. De cijfers over die nieuwe begeleidingen beantwoorden aan de typologie die in de rondzendbrief van 26 september 2008 is voorzien.[470] Zodra de eerste fase (reflectieperiode) is opgestart, en dus een bevel om het grondgebied te verlaten is afgeleverd, is er sprake van een begeleiding. De vorm van de psychosociale en juridisch-administratieve begeleiding verschilt van centrum tot centrum.

In dit jaarverslag vindt u alleen geïntegreerde tabellen, één voor mensenhandel en één voor mensensmokkel, die zowel de leeftijd, het geslacht, de nationaliteit en de uitbuitingsvorm weergeven. Elk van de gespecialiseerde centra heeft daartoe de nodige cijfers aangeleverd, die Myria telkens in één tabel heeft verwerkt.

Tabel 25 en Tabel 26 leveren geen inzicht in de volledige begeleidingsactiviteit en opvangcapaciteit van de centra. Zo blijft de duur van de begeleiding, een erg belangrijke indicator, onbesproken omdat hij beter en meer terecht aan bod komt in een afzonderlijke beschrijving en analyse. De cijfers van de DVZ over de verlenging van documenten, in het kader van de mensenhandelprocedure, zijn wel een mogelijke indicator waarvan de evolutie van 2011 tot 2014 in Tabel 28 is terug te vinden.

Een rapportage over en analyse van de meldingen van personen voor wie geen begeleiding is opgestart, is binnen het bestek van dit verslag niet mogelijk, hoewel dat zeker relevant zou zijn voor de kennis van en het beleid rond mensenhandel en uitbuiting. De behandeling van alle aanmeldingen is een belangrijke verantwoordelijkheid voor de centra en betekent een grote werklast. Voor meer informatie nodigen we u uit om hun jaarverslagen te raadplegen.

470 Zie: rondzendbrief van 26 september 2008 inzake de invoering van een multidisciplinaire samenwerking met betrekking tot de slachtoffers van mensenhandel en/of van bepaalde zwaardere vormen van mensensmokkel.

Het Belgisch systeem vormt een gesloten systeem. De cijfers van de opgestarte begeleidingen door de gespecialiseerde centra en de afgegeven verblijfsdocumenten (DVZ) weerspiegelen daardoor logischerwijze die van de DVZ, zoals Tabel 22 illustreert.

Tabel 25. Nieuwe begeleidingen opgestart door de gespecialiseerde centra voor slachtoffers mensenhandel én mensensmokkel, 2006-2014
(Bron: jaarverslagen Mensenhandel en mensensmokkel, Centrum)

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
172	179	196	158	141	153	174	148	172

5.2. | Voorstelling van de data slachtoffers mensenhandel

Tabel 26. Nieuwe begeleidingen opgestart door de gespecialiseerde centra, uitsluitend voor slachtoffers mensenhandel (Bron: jaarverslagen Mensenhandel en mensensmokkel, Centrum)

2010	2011	2012	2013	2014
130	133	143	133	156

Tabel 27. Nieuwe begeleidingen opgestart in 2014 voor slachtoffers van mensenhandel, volgens uitbuitingsvorm, geslacht en leeftijdsgroep (Bron: gespecialiseerde centra, bewerking Centrum)

Nationaliteit	Seksueel				Bedelarij				Economisch				Criminaliteit				TOTAAL
	Vrouwen		Mannen		Vrouwen		Mannen		Vrouwen		Mannen		Vrouwen		Mannen		
	Min.	Maj.	Min.	Maj.	Min.	Maj.	Min.	Maj.	Min.	Maj.	Min.	Maj.	Min.	Maj.	Min.	Maj.	
Roemenië	0	8	0	2	2	1	1	7	0	1	0	24	0	0	0	0	**46**
Marokko	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	15	0	0	0	0	**17**
Bulgarije	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	0	**8**
Albanië	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**6**
Benin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	**6**
Algerije	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	**5**
België	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	**5**
Brazilië	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	**5**
Pakistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	0	0	0	**5**
Servië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	**5**
China	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	**4**
Congo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	0	0	**4**
Dom. Rep.	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**4**
Nigeria	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	**4**
Hongarije	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**
India	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**3**
Kameroen	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	**3**
Oekraïne	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**
Burkina Faso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Egypte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Ghana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Iran	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Ivoorkust	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Kroatië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	**2**
Polen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Tunesië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**2**
Filippijnen	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**
Rusland	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**
Slowakije	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**
Syrië	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	**1**
SUBTOTAAL	**0**	**44**	**0**	**4**	**2**	**1**	**1**	**7**	**1**	**9**	**2**	**84**	**1**	**0**	**0**	**0**	
TOTAAL	**44**		**4**		**3**		**8**		**10**		**86**		**1**		**0**		**156**

Tabel 28. Evolutie van de nationaliteiten van de slachtoffers mensenhandel die de laatste vier jaar in de top vijf van de cijfers van de gespecialiseerde centra voorkomen (Bron: gespecialiseerde centra, bewerking Centrum)

Nationaliteit	2011	2012	2013	2014
Roemenië	22	24	24	46
Marokko	25	19	25	17
Bulgarije	11	10	3	8
Albanië	3	5	4	6
Benin	0	0	0	6
India	10	3	2	3
Nigeria	8	17	7	4
Tunesië	3	6	6	2

Vaststellingen en tendensen

- Roemenen vormen de grootste nationale groep ooit voor wie begeleiding werd opgestart (46 personen);
- Met 17 Marokkanen zien we voor het eerst een kleine, nauwelijks significante daling voor die nationaliteit;
- Met zes slachtoffers zien we Benin voor het eerst opduiken in de slachtoffercijfers;
- Voor het eerst zijn er vijf Belgen onder de slachtoffers waarvoor de centra een begeleiding opstartten, van wie vier meerderjarige vrouwen die seksueel uitgebuit werden.

5.3. | Voorstelling van de data slachtoffers mensensmokkel

Tabel 29. Nieuwe begeleidingen opgestart door de gespecialiseerde centra, uitsluitend voor slachtoffers mensensmokkel (Bron: gespecialiseerde centra, bewerking Centrum)

2010	2011	2012	2013	2014
11	20	31	15	16

6. DATA VAN JUSTITIE

6.1. | Omschrijving

Op verzoek van Myria heeft de Dienst Strafrechtelijk Beleid informatie aangeleverd over de veroordelingen voor mensenhandel en mensensmokkel

De statistieken zijn opgemaakt aan de hand van gegevens uit het Centraal Strafregister. Daarin staan de beslissingen ingeschreven die kracht van gewijsde hebben; ze zijn door de griffies van de hoven en rechtbanken aan het Strafregister overgemaakt. Die inschrijvingen gebeuren nog manueel (terwijl politie en parketten hun data geautomatiseerd verwerken). Vandaar dat de cijfers blijvend geactualiseerd worden. Concreet betekent dit dat we hier geüpdatete cijfers voorstellen voor 2011, 2012 en 2013 en nieuwe cijfers voor 2014.

De aangeleverde gegevens omvatten de volgende bijkomende informatie over de veroordelingen: de verzwarende omstandigheden vastgesteld bij elke veroordeling, het type en het aantal straffen uitgesproken bij elke veroordeling, en de uitbuitingsvorm voor een aantal veroordelingen uit 2014.

6.2. | Voorstelling van de data veroordelingen mensenhandel

De cijfers die hier worden voorgesteld zijn een weergave van het aantal definitieve veroordelingen, dus veroordelingen waartegen geen beroep meer mogelijk is. Eén veroordeling heeft derhalve betrekking op één persoon die veroordeeld is voor onder meer feiten van mensenhandel. De uitbuitingsvormen worden daarbij onvoldoende goed geregistreerd om ze in het kader van deze rapportage kenbaar te maken.

Tabel 30. Veroordelingen voor mensenhandel

(Bron: Dienst Strafrechtelijk Beleid, volgens vaststelling van juni 2015)

Jaar	Veroordelingen
2011	81
2012	82
2013	90
2014	84

Tabel 31. Verzwarende omstandigheden bij de 84 veroordelingen die uitgesproken zijn in 2014 voor feiten van mensenhandel (Bron: Dienst Strafrechtelijk Beleid)

Type verzwarende omstandigheden	Aantal
door gebruik van frauduleuze praktijken, geweld, bedreigingen of elke vorm van geweld	37
door misbruik van in het bijzonder kwetsbare situaties waarin het slachtoffer zich bevindt	31
zodra een dergelijke activiteit een gewoonte vormt	30
zodra ze een daad van deelname aan een hoofd- of nevenactiviteit van een vereniging, en dat de schuldige al dan niet in de hoedanigheid van leider is	16
de inbreuk bestaat uit een daad van deelname aan een hoofd-of nevenactiviteit van een criminele organisatie	13
het slachtoffer is minderjarig	12
door een persoon die gezag uitoefent op het slachtoffer, of door een persoon die misbruik gemaakt heeft van het gezag of de faciliteiten die hem zijn functies toekennen	5
Totaal	**144**

Tabel 32. Straffen uitgesproken bij de 84 veroordelingen die uitgesproken zijn in 2014 voor feiten van mensenhandel (Bron: Dienst Strafrechtelijk Beleid)

Beslissing	Aantal
Gevangenisstraf	75
Gevangenisstraf met uitstel	43
Geldboete	81
Geldboete met uitstel	29
Verbeurdverklaring	52
Ontzetting uit rechten	65
Beroepsverbod	2
Werkstraf	3
Schuldverklaring	1

Tabel 33. Belangrijkste nationaliteiten (A) en geslacht (B) van de 84 veroordeelden voor mensenhandel (Bron: Dienst Strafrechtelijk Beleid)

A		B	
Nationaliteit	**Aantal**	**Geslacht**	**Aantal**
Belg	22	**V**	15
Roemeen	12	**M**	64
Hongaar	9	**Niet vermeld**	5
Bulgaar	5	**Totaal**	**84**
Albanees	4		
Thai	4		
Afghaan	2		
Duitser	2		
Fransman	2		
Irakees	2		
Andere	20		

6.3. | Voorstelling van de veroordelingen voor mensensmokkel

De data die hier worden voorgesteld zijn veel beperkter dan die inzake mensenhandel doordat er bij de registratie nog vergissingen gebeuren bij het aanduiden van de toepasselijke artikels uit het strafwetboek.

Er is sprake van minimum 45 definitieve veroordelingen voor mensensmokkel in 2014.

6.4. | Nabeschouwing bij dit data-onderdeel

De belangrijkste tekortkomingen liggen in de gebrekkige registratie van de uitbuitingsvormen bij mensenhandel enerzijds en de onnauwkeurige registratie bij feiten van mensensmokkel.

BESLUIT

Bij meerdere data-onderdelen is er dit jaar een vooruitgang geboekt op vlak van de doelgerichtheid en de volledigheid van de informatie.

Tegelijk heeft de Interdepartementale Coördinatiecel geen initiatieven meer genomen om de data-productie te coördineren of onderlinge afstemming tussen de actoren mogelijk te maken, al was het maar voor de rapportage aan de Europese instellingen.

Daarom roept Myria de cel op om een aanzet te geven tot de coördinatie, doelgerichtheid en verbetering van de data-productie inzake het fenomeen van mensenhandel en mensensmokkel en van het optreden van de overheden en alle betrokken actoren.